

Sygn. akt II AKp 140/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Piotr Pośpiech

Protokolant: Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Śląskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej Bartłomieja Maniary

po rozpoznaniu w sprawie **M. H.**

podejrzanego o przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. i inne

wniosku prokuratora Prokuratury Krajowej – Dyrektora Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej z dnia 15 września 2020 roku, w sprawie o sygn. akt PK IX WZ Ds. 54.2018, w przedmiocie przedłużenia stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 263 § 4 k.p.k.

postanawia

przedłużyć stosowanie wobec podejrzanego M. H., syna M. i K. z domu K., ur. (...) w T., środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, zastosowany postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach z dnia 21 marca 2019 roku, sygn. akt III Kp 204/19, do dnia 29 grudnia 2020 roku, do godz. 6:35

UZASADNIENIE

Dyrektor Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej wystąpił w trybie art. 263 § 4 k.p.k. do tut. Sądu Apelacyjnego z wnioskiem z dnia

15 września 2020 roku o przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego M. H., do dnia 31 stycznia 2020 roku. W uzasadnieniu wniosku prokurator wskazał, że po stronie podejrzanego w dalszym ciągu aktualne pozostają przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego, tak ogólna określona w art. 249 § 1 k.p.k., jak i szczególnie wskazane w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 258 § 2 k.p.k., a niezbędne jest wykonywanie dodatkowych czynności dowodowych w sprawie o szczególnej zawilości.

Postanowieniem Zastępcy Prokuratora Generalnego ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji z dnia 9 lipca 2020 roku śledztwo w przedmiotowej sprawie zostało przedłużone do dnia 31 stycznia 2021 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniosek prokuratora częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Analiza akt sprawy wykazała, że mimo długotrwałości stosowanego wobec podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, celowym i koniecznym, dla zabezpieczenia prawidłowego dalszego toku postępowania, jest przedłużenie na mocy art. 263 § 4 k.p.k. stosowania tego środka zapobiegawczego, jednakże na okres krótszy niż wskazany we wniosku.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, jednoznacznie przekonuje o zaistnieniu dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanego zarzuconych mu czynów, w związku z czym

zrealizowana została ogólna przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania przewidziana w art. 249 § 1 k.p.k. Wskazują na to przede wszystkim dowody w postaci wyjaśnień podejrzanych J. K., M. K., Ł. P., K. L., R. G. (także złożonych w toku konfrontacji z podejrzanym M. H.), wyjaśnień podejrzanych M. G. (1), R. L., K. G., D. J., S. M., M. G. (2), P. Ł., zeznań świadka W. E., dokumentacji systemu elektronicznej rejestracji i monitorowania przewozu towarów (...), protokołów przeszukań w miejscach pobytu, bądź działalności podejrzanych, protokołów oględzin zabezpieczonych dokumentów i rzeczy, czy też wykazów międzynarodowych listów przewozowych CMR. Przypomnieć należy, że na etapie stosowania i przedłużania środków zapobiegawczych, sąd nie jest zobligowany do dokonywania szczegółowej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, gdyż celem tego postępowania nie jest merytoryczna ich ocena i ustalenie, czy podejrzany dopuścił się zarzucanych mu czynów, a jedynie rozważenie, czy dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k.

Ponadto, w niniejszej sprawie aktualne pozostają przesłanki szczególne uzasadniające stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania określone w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k.

Podejrzanemu zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 271 § 3 k.k., zagrożonego karą spełniającą kryteria z art. 258 § 2 k.p.k. Biorąc natomiast pod uwagę nie tylko ustawowe zagrożenie karą, ale także okoliczności przedmiotowo-podmiotowe takie jak charakter i czasookres zarzucanego czynu, ich znaczną społeczną szkodliwość oraz to, że zarzucanego czynu podejrzany miał się dopuścić działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, czyniąc sobie z jego popełnienia stałe źródło dochodu, w pełni realnym jest wymierzenie mu – w przypadku przypisania mu sprawstwa i winy - surowej kary pozbawienia wolności, o jakiej mowa w art. 258 § 2 k.p.k. Groźba wymierzenia surowej kary rodzi natomiast domniemanie, że podejrzany może podejmować próby bezprawnych działań mających na celu destabilizację toku postępowania. Z uwagi na to, że powyższe ma charakter domniemania prawnego, nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejmował wcześniej konkretne działania w kierunku bezprawnego utrudniania prowadzonego przeciwko niemu postępowania. Dodać należy, że zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa, podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. (a taka sytuacja ma miejsce w odniesieniu do podejrzanego), oraz przy braku przesłanek negatywnych z art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 1).

Charakter czynu z art. 258 § 1 k.k., którego popełnienie przez podejrzanego uprawdopodobnione zostało zebrany dotychczas materiałem dowodowym, wskazuje natomiast, że niezależnie od obaw wynikających z groźby wymierzenia surowej kary, realna jest obawa że podejrzany, przebywając na wolności, mógłby podjąć działania zakłócające prawidłowy przebieg śledztwa, a to ze względu na znajomość uczestników grupy, ich wzajemne powiązania, istnienie dróg przepływu informacji, solidarność grupową bądź inne środki wywierania wpływu na wyjaśnienia lub zeznania osób, nie wyłączając także tych, które zostały już w sprawie przesłuchane. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, już samo uczestniczenie w zorganizowanych strukturach przestępczych, z uwagi na wymienione wyżej cechy oraz możliwości organizacyjne pozwalające na bezprawne wpływanie na zeznania świadków czy usuwanie dowodów, uzasadnia obawę matactwa i nie musi ona w tej sytuacji wynikać z konkretnych dowodów. Obawa matactwa procesowego jest tym bardziej nasiloną, że w sprawie – na co wskazał prokurator we wniosku – zachodzi konieczność przeprowadzenia czynności z innymi osobami zaangażowanymi w przestępczy proceder i powiązanych z podejrzanym. Istotne jest także to, że dowody w tej sprawie pochodzą w dużej mierze z osobowych źródeł dowodowych.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej obawy i stopień ich nasilenia, przy uwzględnieniu ich znacznego zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania przygotowawczego i jednocześnie zasady ultima ratio stosowania środków zapobiegawczych o charakterze izolacyjnym, uzasadnione jest twierdzenie, że na obecnym etapie wyłącznie środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania w sposób prawidłowy zabezpieczy przebieg postępowania przygotowawczego, zaś środki wolnościowe, wobec ich oczywiście mniejszej efektywności, nie spełniłyby swojego celu określonego w art. 249 § 1 k.p.k. Nie byłyby bowiem w stanie powstrzymać podejrzanego od kontaktowania się ze świadkami i innymi podejrzanyymi w celu skłonienia ich do złożenia korzystnych dla podejrzanego zeznań

bądź wyjaśnień, a także z nieustalonymi dotychczas przez organy ścigania osobami zaangażowanymi w przestępczy proceder w celu uzgodnienia wyjaśnień czy też ostrzeżenia ich o zaawansowaniu postępowania.

Za spełnioną uznał przy tym Sąd Apelacyjny przesłankę przedłużenia izolacyjnego środka zapobiegawczego, w trybie ekstraordynaryjnym określonym w art. 263 § 4 k.p.k., na okres powyżej 12 miesięcy. Nie ulega bowiem wątpliwości, że niniejsza sprawa nosi cechy szczególnej zawilosci, o jakiej mowa w powołanym przepisie. Wskazuje na to przede wszystkim zakres podmiotowo – przedmiotowy prowadzonego śledztwa, toczącego się obecnie przeciwko 64 podejrzanym, w tym rozmiar i międzynarodowy charakter przestępczej działalności, co skutkuje koniecznością dokonywania szeregu czasochłonnych czynności procesowych, także poza granicami kraju. Jednocześnie uznać należy, że śledztwo prowadzone jest sprawnie i trudno zgłaszać zastrzeżenia wobec sposobu jego prowadzenia. Postępowanie obejmuje skomplikowane mechanizmy działań przestępczych i wymaga przeprowadzenia wielu czasochłonnych czynności, tym bardziej, że dotyczy zorganizowanej grupy przestępczej. Pomimo prawidłowej dynamiki śledztwa, nie udało się go do chwili obecnej zakończyć, w związku z czym czas jego trwania został przedłużony do dnia 31 stycznia 2021 roku. Zaznaczyć przy tym trzeba, iż w sprawie zachodzi konieczność uzupełnienia materiału dowodowego w zakresie szczegółowo wskazanym we wniosku prokuratora, w tym poprzez przesłuchanie dalszych osób zaangażowanych w przestępczy proceder. Czynności te powinny być natomiast wykonywane w sposób uniemożliwiający wywarcie na nie wpływu przez podejrzanego.

Równocześnie w niniejszej sprawie brak jest przesłanki negatywnej stosowania tymczasowego aresztowania wskazanej w art. 263 § 4b k.p.k., który stanowi, że przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania, o którym mowa w § 4 na okres powyżej 12 miesięcy, nie stosuje się, gdy kara realnie grożąca podejrzanemu za zarzucane mu przestępstwo nie przekroczy 3 lat pozbawienia wolności. Mając w polu widzenia rodzaj, czasookres, ustawowe zagrożenie zarzucanych M. H. przestępstw, a także działanie w warunkach art. 65 § 1 k.k., zasadnym staje się twierdzenie, że w razie wniesienia aktu oskarżenia i uznania w postępowaniu sądowym sprawstwa i winy – wymienionym może zostać wymierzona surowa kara pozbawienia wolności za zarzucane mu przestępstwa, przekraczająca 3 lata pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny uznał jednak, że wniosek prokuratora zasługuje na uwzględnienie jedynie w części, bowiem przedłużenie tymczasowego aresztowania na okres 123 dni nie tylko byłoby nadmierne, ale także uniemożliwiłoby dokonanie przez sąd kontroli celowości i konieczności dalszego stosowania tego środka zapobiegawczego w sytuacji, gdy rodzaj i charakter czynności wskazanych we wniosku prokuratora nie uzasadnia przedłużenia tymczasowego aresztowania na tak długi czas. Dlatego Sąd Apelacyjny przedłużył stosowanie wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, który to czas powinien być wystarczający dla wykonania wskazanych przez prokuratora czynności.

Mając na uwadze powyższe, nie stwierdzając zaistnienia okoliczności wskazanych w art. 259 k.p.k., które mogłyby wskazywać na potrzebę odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania, Sąd Apelacyjny postanowił jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć podejrzanemu z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia zażalenia do sądu apelacyjnego orzekającego w składzie 3 sędziów oraz jego obrońcom;

- dyrektorowi jednostki penitencjarnej, w której aktualnie przebywa podejrzanym;

Katowice dnia 29 września 2020 r.